

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PRAVIENIŠKIŲ PATAISOS NAMUS-ATVIRAJĄ KOLONIJĄ

2020-10-13 Nr. 4D-2020/1-939
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje gautas X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundas (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau vadinama ir – Pravieniškių PN-AK) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su galimai netinkamu skundo nagrinėjimu.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

„[...] š. m. balandžio mėnesį 20 parų man nebuvo išduota patalynė KTP, teko miegoti be patalynės, o balandžio 28 d. kiek pamenu parašiau skundą, o balandžio 29 d. tik buvo užregistruotas skundas, o atsakymo nėra iki dabar [Seimo kontrolieriui Skundas pateiktas 2020 m. liepos 7 d.]. Kokių pagrindu man nebuvo išduota patalynė kada daviau pakeisti, man nebuvo atneštas kompletas [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2020 m. liepos 22 d. raštu Nr. 4D-2020/1-939/3D-1991 kreipėsi į Pravieniškių PN-AK, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2020 m. rugpjūčio 4 d. Seimo kontrolierius gavo Pravieniškių PN-AK 2020 m. rugpjūčio 4 d. raštą Nr. S-15961; rašte ir jo prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „Nuteistasis X į Pravieniškių PN-AK 2020 m. balandžio 28–29 dienomis su skundais nesikreipė (2020-07-31 pažyma Nr. 61-5304)“;

4.2. „Nuteistajam X 2020-03-20 atvykus į Įstaigą buvo pasirašytinai išduota patalynė (2020-07-31 tarnybinis pranešimas Nr. 41-9825, 2020-07-30 tarnybinis pranešimas Nr. 41-9771, nuteistojo X „suiuntojo (nuteistojo) materialinio buitinio aprūpinimo kortelė“)“;

4.3. 2020-07-30 tarnybinis pranešimas Nr. 41-9771, kuriame teigiama, jog „[...] 2020 m. balandžio mėn. nuteistąjį perkėlus į kamerų tipo patalpas atlikti jam paskirtos nuobaudos, pataisos įstaigos išduotą patalynę jis atsinešė su savimi. Nuteistojo teiginiai, kad jam kamerų tipo patalpose nebuvo išduota patalynė, neatitinka tikrovės [...]“;

4.4. 2020-07-31 tarnybinis pranešimas Nr. 41-9825, kuriame teigiama, jog „[...]“

nuteistiesiems vieną kartą per savaitę yra sudarytos galimybės pasikeisti patalynės komplektą. [...]“.

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

5. Viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama ir – VAI):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 6) efektyvumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja ekonomiškai, rezultatų siekia kuo mažesnėmis sąnaudomis; 7) subsidiarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi; [...]“.

6. Bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK):

73 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekančių nuteistųjų materialinis buitinis aprūpinimas – „1. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos reikiamos gyvenamųjų patalpų ir buitines sąlygos, atitinkančios Lietuvos Respublikos higienos normas. 2. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantiems nuteistiesiems nemokamai suteikiama atskira miegamoji vieta ir patalynė. Nuteistieji, išskyrus atliekančius areštą, taip pat šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekančius nuteistuosius, gali naudotis nuosava patalynė (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę). [...]“;

183 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos. 3. Kalėjimų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A502-1605/2012), be kita ko, nurodyta:

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d.

nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

Tyrimo išvados

8. Pareiškėjas Skunde rašo, jog 2020 m. balandžio 28 d. skundu kreipėsi į Pravieniškių PN-AK dėl Pareiškėjui atliekant nuobaudą kamerų tipo patalpose neišduotos patalynės, tačiau atsakymo iki šiol nesulaukė.

9. Nagrinėdamas pareiškėjų skundus Pravieniškių PN-AK, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo normų ir principų (šios pažymos 5 ir 7 punktai).

Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierius kreipėsi į Pravieniškių PN-AK administraciją prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2020 m. rugpjūčio 4 rašte Nr. S-15961 Pravieniškių PN-AK pateikė informaciją, jog 2020 m. balandžio 28–29 dienomis Pareiškėjas nesikreipė į Pravieniškių PN-AK su skundais dėl neišduotos patalynės; tai patvirtina ir pridėta 2020-0-31 pažyma Nr. 61-5304.

Pažymėtina, jog su Skundu Seimo kontrolieriui Pareiškėjas nepateikė 2020 m. balandžio 28 d. kreipimosi į Pravieniškių PN-AK kopijos.

Skunde Pareiškėjas rašo, kad, jam būnant kamerų tipo patalpose, nebuvo išduota patalynė, tačiau skundo tyrimo metu įvertinus iš Pravieniškių PN-AK gautus tarnybinius pranešimus (šios pažymos 4.3 ir 4.4 punktai) nustatyta, jog perkeliamas į kamerų tipo patalpas Pareiškėjas su savimi pasiėmė savo patalynę.

Kaip Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierių informavo Pravieniškių PN-AK, visiems nuteistiesiems, tarp jų, ir Pareiškėjui, Pravieniškių PN-AK yra sudaryta galimybė vieną kartą per savaitę pasikeisti patalynės komplektą.

10. Įvertinus išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad Pareiškėjo Skunde aprašytos aplinkybės dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo) neatsakant į Pareiškėjo pateiktą 2020 m. balandžio 28 d. skundą bei neišduodant patalynės, Pareiškėjui būnant kamerų tipo patalpose, nebuvo patvirtintos, todėl Skundas atmestinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

11. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžiama X Skundą dėl Pravieniškių PN-AK pareigūnų veiksmų (neveikimo) – dėl galimai netinkamo skundo nagrinėjimo bei neišduotos patalynės – atmesti.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas